

ניתן לצפות בשיעורים נוספים באתר של
מכון מאיר בכתובת: www.meirtv.co.il

ברכת כהנים

עיון בפרשת השבוע על פי החת"ם סופר

1. במדבר ו, כ"ב-כ"ד

(כב) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (כג) דַּבֵּר אֶל אֶהֱרָן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה תִבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמֹר לָהֶם: (כד) וַיְבָרֶכְךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ: (כה) אֲרֵץ יְהוָה בְּנֵיו אֲלִיךָ וַיִּזְנֶךָ: (כו) וַיֵּשֶׁא יְהוָה בְּנֵיו אֲלִיךָ וַיִּשֶׁם לָךְ שְׁלֹום: (כז) וַיִּשְׁמוּ אֶת שְׁמֵי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵנִי אֲבָרְכֶם:

2. חת"ם תורת משה נשא

כה תברכו את בני ישראל וגו' יברכך וגו' ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם. הנה ברכת כהנים הוא כלול מכל טוב העושה, יברכך בעושר וממון המשומר מכל פגע [כבמ"ד י"א י"ג], ויען רוב העשירים מעויינים משכניהם, ע"כ אמר ויהונק, שיאשרו אותך וישמחו בעושרך וכבודך, וישען בכל זאת רוב בני אדם אינם מסתפקים במה שיש להם ורבות מחשבות ועיונות על משכבן סליקו ויפן כה וכה להרבות עושר וכבוד וכל ימיו מכאובים, ע"כ וישם לך שלום, בעצמך ומחשבתך שתהיה שבע רצון. הנה אין אחרי ברכות האלה כלום בעוה"ז, והוא קללה נמרצה המדומה ברכה, כי האדם הלז כשיבלה ימיו כך סוף סוף ימאס בחייו ומה לו בכל זה ישכים ויאכל ויתכבד ויתיפה לפני בני אדם, ולא נברא לילה אלא לשינה, ומחר יהיה כיום הזה, וכן לעולם, ואם יגדל גם בניו ויראה שיניח יתרו לעולליו, הלא יזכור ומה בסופם של אלו יהיו כמוני, ובמותם יניחו גם יתרם לעולליהם שיהיו סופם כמותם, ומה תכלית וקץ לדברי רוח הללו, הלא טוב ממנו הנפל אשר לא ראה אור [קהלת ו' ג']. אך באמונת אומן כי יש תכלית האמת אשר כל הנזכר הוא הכנה לזה האושר ולזה הנועם וא"א להשיג אלא ע"י עבודת ה' ותורתו ובעזרתו לבדו ואין אדם שולט שם, ולזה אני מגדל בנים ובני בנים ישבו עולם לפני האלקים, וע"ז מתפללים והיי עולם נטע בתוכנו הוא יפתח לבנו בתורתו, למען לא ניגע לריק בחיי העולם אשר נטע בתוכנו ולא נלד בנים ובני בנים לבהלה ח"ו, ע"כ אמר להכהנים מורי התורה כה תברכו אתם בברכה משולשת בברכת חיי העולם, אך עדיין אינם ברכות אלא ושמו את שמי על בני ישראל, ללמדם דעת ודרך תבונות יודיעים, ואז ואני אברכם ממקור הברכות העליונות ישבו עולם לפני האלקים.

3. עין אי"ה שבת א', ב, רפ"ה

ויחן את פני העיר, אמר רב מטבע תיקן להם, ושמואל אמר שווקים תיקן להם, ורכי יחנן אמר מרחצאות תיקן להם. הגברת המוסר הטוב, המתאים אל הצדק העליון, והגברת כח החברה הקיבוצית, הוא ע"י התמדת היחס שימצא בין אדם לחבירו, שיהיה כל אחד מרגיש איך שע"י מה שחבירו נמצא בעולם, וגם יש לו צרכים שלפי ההשקפה החיצונית הוא דוחק את גבולו וממעט את צרכיו הוא, באמת אין זאת אלא השקפה של טעות, שמוזה נולדת השנאה והתחרות וצרות עין בין אדם לחבירו ובין מדינה לחברתה. אבל המבט הפנימי מורה אותנו שכל מה שיתרבו בני אדם, יותר יוכלו להועיל איש לאחיו ע"י התחלפות הכחות, שיוכל כל אחד להשתמש וליהנות במה שחבירו מוציא אל הפועל. וכל מה שתהיה הכרה זו יותר גלויה וכוללת, יותר יתרחב כח האהבה ואחוות החברה האנושית, שממנה תוצאות לכל הטוב היותר נשגב שראוי להיות שורר בעולם. והנה, כדי להגביר את הרושם של הטוב המושפע לבני-אדם איש מרעהו, יש על זה שלשה דרכים: הדרך האחד הוא, להרבות את התמדת המצבים שעל ידם האדם את יחסו לחבירו. והנה, כל זמן שלא נמצא מציאות המטבע, ידע האדם שהוא יכול להיות נהנה בתוצאות פעולותיו של חבירו רק כל זמן שיזדמן שהוא צריך למה שביד חבירו וחבירו יהיה צריך למה שבידו, אבל כל זמן שלא יפגשו שתי אלה הנקודות, לא ירגיש את הטוב שהוא מקבל מחבירו. אבל בהיות התמצית של הנקודה כלולה במטבע העוברת לסוחר, הרי בכל עת שיש לו מותר מצרכיו הוא מוכרם במטבע, והוא בטוח שכבר בא לידו כח, שסוף כל סוף יביאנו להשיג ע"י עמל חבירו את הנצרך לו, אם כן מתרבה רושם האהבה, שהוא יסוד המוסר בריבוי האיכות ע"י המקרים המתמידים.

4. חת"ם אבות ד', כ"ב

על כרחך אתה חיי, ע"ד מליצה החי הוא "העל כרחך" וזה כל חיות של בעלי העוה"ז, כי הבטלה מביאה לידי שעמום, ומי שיש לו כל משאלותיו בלי שום מניעה יום יום, מואס בחייו, וכבר היה בזמנינו מי שאיבד עצמו לדעת והניח אחריו מכתב כי מרוב עשרו וכל תאותיו [בידו] הוא מואס בעולם ומה יהיה סופן של דברים והרג עצמו, אמנם גם העולם נתן בלבם, שיהיה האדם דואג ומצטער וחוזר ומרויח יורד ועולה קונה ומוכר עתים רעים ועתים טובים ואין לו שלום ומנוחה בדעתו ולעולם עיף ויגע וזה הוא חיותו, על כן אמר יצחק לעשו

משמני הארץ יהיה מושבך וסיים ועל חרבך תחיה, אינו חרב ומלחמה ממש אלא כנ"ל תמיד לוחם עם עצמו וזו היא חיותו כי לולי כן והוא יושב במשמני הארץ אטליה של יון היה מואס בחייו כשור פטם ההולך למות, אשר על כן, על כרחך אתה חיי, אך עם ה' אלו יפה טעה בתשובה ומע"ט בעה"ז מכל חיי העוה"ז והיא חייך ואורך ימך, וכתוב [נצבים] ובחרת בחיים ולא על כרחך, וכתוב מי האיש החפץ חיים ולא מוכרת, על כן אחר ונתתי גמיכם בעתם והשיג לכם דיש את בעיר, אמר ובכל זאת ונתתי שלום בארץ וחרב לא תעבור בארצכם כהנ"ל, וקיי"ל נתינה בע"כ לא שמייה נתינה אלא נתינה ברצון של המקבל דוקא, על כן ברך יצחק את יעקב ויתן לך האלקים, נתינה ברצונך ולא בעל כרחך כי אם ובחרת בחיים.

5. שמונה קבצים ה', קנ"ב

הולכים הם השבילים הרוחניים במערכות מיוחדות, עולם עולם בפני עצמו. העומד בעולם אחד, בשביל מיוחד, יוכל עולם שאינו שכלו, שביל מיוחד לאחר, להיות נדמה לתוהו ובוהו, לחורבה ואפלה, אף על פי שלגבי מי שהוא עולמו הרי הוא מלא בנין ונגהות. שמירה צריך כל אחד להיות מוגדר בעולמו, ואם יהין להציץ בעולם שאינו שלו, ידע להיות נשמר ברוחו, רק להציץ, ולא להשתרש ולהשתקע שם, כי יוכל להיות מעקר עצמו מעולמו, והעולם הזור לא יקלטנו, לרגע הרי הוא מתקבל בתוכו בתור אורח, ואם יקבע בתוכו את דירתו ימצא עצמו יושב אל עקרבים, במעוף צרה ואפלה מנודח. ולמה תשגה בני בורה, תחבק חיק נכריה. כי נוכח עיני ד' דרכי איש, וכל מעגלותיו מפלס. שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך. שתה מים מבורך ונזולים מתוך בארך. אילת אהבים ויעלת חן, דדיה ירווך בכל עת, באהבתה תשגה תמיד.

6. קבצים מכת"ק, פנקס ירושלים תרצ"ג, ד'

כל אדם יש לו המסלול שלו שעל ידו הוא בא לאשרו, לתכלית הווייתו, שבו הוא מתדבק ליצרו, ולא יוכל לבא למגמת הפצו במסלול אחר, אף על פי שהוא מסלול ישר בעד אחרים. על כן צריך כל אחד להיות מוקיר מאד את מסלולו המיוחד. וזה הדבר נהוג באיש פרטי, וקל וחומר בכללות עם, שכפי ההתעלות וההתרבות של הכלל לעומת הפרט, ככה תתגדל החוכה והדיוק הנמרץ לשמור את המסלול המיוחד שעל ידו הכלל כולו מוצא בו אושר רב.